

Bölüm 19

BERTOLT BRECHT'İN III. REİCH OYUNUNDAKİ “YAHUDİ KADIN” SAHNESİNİ MÜZİKLİ VE MÜZİKSİZ İZLEYEN SEYİRCİLERİN DUYGUSAL FARKINDALIK VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ayhan HELVACI¹
Şebnem TELCİ²
Hakan AKDENİZ³

Giriş

Geleceğe yönelik olarak olumlu beklentilere sahip olma duygusunu belirten umut, insana gelecekte karşılaşabileceği olumsuz yaşantılarla baş edebileceği duygusunu vererek ruh sağlığını olumlu etkilemektedir (TDK sözlük, 2018).

Umutsuzluğun varoluş nedeni umudun yokluğudur. Bu bağlamda umutsuzluğun anlaşılabilmesi için öncelikli olarak umudun tanımlanması gerekir. Umut kısaca “İyi olma duygusu veren ve kişiyi harekete geçirmek için güdüleyen bir özellik” olarak tanımlanmaktadır. Buna karşın, umutsuzluk, bir iş, bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan az olan olumsuz beklentiler şeklinde tanımlanır. Umut ve umutsuzluk karşıt beklentileri simgeler. Umutta, amaca ulaşmak için uygulamaya konulan planların başarılıacağı öngörüsü varken; umutsuzlukta başarısızlık yargısı vardır. Bu iki uç beklenti kişiden kişiye, durumdan duruma beklenen sonucun ne zaman ve nasıl gerçekleştireceğine bağlı olarak değişiklik gösterir. Yukarıda yapılan açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi ve öneriler getirilmesi, insanların yaşam kalitelerinde, geleceğe umutla bakmalarında ve gelecek kaygılarının düşmesinde, sosyal yaşamlarında ve hatta kendi hayatlarını dahi kurtarmada, yani, intihar eğilimini engelleme konusunda çok önem arz etmektedir. (Yiğiter, 2016)

İnsan yaşamının her döneminde rahatlatıcı bir güç olduğuna inanılan sanat türlerinden olan müzik; insanın ruh sağlığında önemli bir yere sahiptir. (O.Çam, 2013). Müziğin bir amaç doğrultusunda uygulanmasındaki temel amaç; unutulmuş duyguları yeniden uyarmak ve yeni duygular üretmek kişinin içinde bulunduğu hali değiştirmek olarak düşünülebilir. Gagner Tjellesen vd. yaptıkları bir araştırmada; müzik dinlemenin rahatlamaya neden olan beyindeki alfa dalgalarını uyurabileceğini ya da sadece ağrıyı azaltan değil, aynı zamanda kan basıncı ve nabızda düşme gibi, diğer fizyolojik tepkilere yol açan endorfin salgısının artmasına da neden olabileceğini belirtmişlerdir. (Aktaran O.Çam, 2013)

¹ Doç. Dr. Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

² Öğr. Gör. Kocaeli Üniversitesi

³ Öğr. Gör. Dr. Kocaeli Üniversitesi

Kaynakça

- Brecht, B. (1997). Epik Tiyatro (Çev. Kamuran Şipal). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Çelik, Y. &. (1999). Epik Tiyatroda Müzik; Oyun İçin Mi, Oyuna Karşı Mı?Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi.
- Doğan, E. (2009). Sinema Filmlerinde İzleyicinin Etkilenmesinde Önemli Rol Oynayan Öğelerden Biri Olarak Film Müziği . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.
- Erken, Ç. (2018). Epik Tiyatroda Müzik Kullanımının Bertolt Brecht'in Yöntemleri Üzerinden İncelenmesi.Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 171-178.
- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. Türk Psikoloji Dergisi, 19-26.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi (19. Basım b.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- M.Sözen. (2016). Filmlerde Müzik Kullanılmamasının Anlatımsal Etkileri: Örnekler, Analizler. Dergi Park, 224-2248.
- Nutku, Ö. (2017, 1 2). Güncel bir oyun: 3.İmparatorluğun korku ve sefaleti. www.aydinlik.com.tr:https://www.aydinlik.com.tr/kose_yazilari/ozdemir-nutku/2017-ocak/guncel-bir-oyun-3_impatorlu-gun-korku-ve-sefaleti adresinden alındı
- O.Çam, &. H. (2013, 2). Üniversite Öğrencilerinde Müziğin Ruhsal Duruma ve Stresle Başa Çıkma Tartzları Üzerine Etkisi. Motif Akademi Halkbilimi Dergisi.
- Seber G, &. D. (1993). Umutsuzluk ölçeği Geçerlilik ve güvenirliliği. Kriz Dergisi, 139-42.
- Şener, S. (1982). Dünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi. İstanbul: Adam Yayıncılık. İstanbul: Adam Yayıncılık.
- TDK sözlük. (2018). 5 16, 2018 tarihinde TDK: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts adresinden alındı
- Yiğiter, K. (2016, 12). Lise Son Sınıf Öğrenilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi.